

Inauguració del curs 2020-21

25-IX-2020

Benvolgudes i benvolguts claustrals,
Sra. presidenta del Govern de les Illes Balears,
Sr. president del Consell Social,
Sr. conseller d'Educació, Universitat i Recerca,
Digníssimes autoritats,

Benvolguts amigues i amics, Benvinguts!

La inauguració de curs és un acte acadèmic solemne per brindar a la societat el millor que tenim: la voluntat de fer una bona feina per la nostra universitat, i enguany, més que mai, des de l'optimisme i la responsabilitat.

Una feina que fem sabent que la Universitat té uns objectius globals clars, per als quals volem aconseguir la màxima qualitat: docència, investigació, transferència, projecció cultural i internacionalització.

A més d'aquests objectius, mantenim ferma la voluntat de fer de la nostra una Universitat capdavantera, arrelada al territori i curosa de la nostra cultura i llengua i, alhora, compromesa amb la societat, per a la qual, a més de crear i difondre coneixements, missió fonamental de la universitat com a temple del saber, volem conrear valors per a la transició social, com el de la igualtat entre dones i homes, per a la transició ecològica, amb atenció a l'emergència climàtica i als valors marcats pels Objectius de desenvolupament sostenible de la UNESCO.

De valors n'ha estat ben plena la lliçó inaugural, brillant!, de la professora Rosamaria Alberdi.

És una evidència que el curs passat quedarà marcat pel gran esforç fet per tota la comunitat universitària per fer front a la pandèmia de la COVID-19, que, a més d'haver comportat un repte social general, a les universitats ens ha induït a modificar la docència, la investigació, la gestió i la projecció cultural i alhora ajornar intercanvis internacionals.

Vàrem haver de passar, de sobte, d'un ensenyament presencial a la necessitat feta virtut de l'ensenyament digitalitzat; això sí, per minimitzar els riscos en la salut i optimitzar l'aprofitament acadèmic. Aquest fet ha significat un intens experiment d'acceleració de la docència i l'aprenentatge en línia.

Bé sabeu que el nou curs continua marcat per la incertesa que comporta conviure amb el virus. Som una Universitat amb vocació presencial, amb experiència en formació digitalitzada, i sabem que res no pot substituir l'efecte de la interrelació i del frec a frec de les persones compartint els espais del campus.

Per a aquest curs, s'ha planificat la dualitat de la formació presencial amb la virtual, prioritzant la presencialitat mentre sigui compatible amb els protocols sanitaris, d'acord amb els escenaris que s'han previst des del Vicerectorat de Docència, amb la col·laboració de la Comissió Acadèmica, on participen els degans i directors de centre.

En vista de la incertesa del moment, té sentit interioritzar la «pregària de la serenor» del teòleg nord-americà Reinhold Niebuhr: «Senyor, concediu-nos la serenor per acceptar tot allò que no podem canviar, el coratge per canviar allò que som capaços de canviar i la saviesa per entendre la diferència.»

Comptant, una vegada més, amb l'esforç i la implicació de tots els membres de la comunitat universitària, estic segur que, amb la serenor, el coratge i la saviesa col·lectives, sabrem afrontar les dificultats que se'ns presentin per trobar-hi les millors solucions i adaptar-nos als nous reptes.

Des d'ara, aprofitaré l'avinentsa per dirigir-me, en nom de l'equip de govern, a la comunitat universitària, al Govern i a la societat.

A la **comunitat universitària**, a qui vull felicitar per la feina feta els darrers sis mesos, de la qual ens sentim orgullosos i volem agrair:

— Als estudiants, vull assegurar-los que mantindrem ben viva la responsabilitat de preparar-los com a persones qualificades professionalment i cultural a tots els nivells: humanístic, social, jurídic, científic, tècnic i, sobretot, humà.

Això s'ha hagut de fer amb l'ensenyament no presencial, i és de justícia valorar l'esforç i la dedicació que heu prestat a la nova manera d'aprendre, que heu assolit amb el màxim aprofitament.

La tasca de preparar els estudiants per a la vida professional, per al món laboral i per a la convivència social és el primer gran servei que ha de fer, i vol fer, la UIB a la nostra societat.

La formació de les persones és la garantia més sòlida per construir una societat més democràtica, de principis ètics, tolerant, lliure i responsable, i converteix la Universitat

en peça clau per construir una ciutadania socialment compromesa amb ciutadans professionalment competents.

Precisament per tot això, vull convidar-vos a viure plenament la Universitat, com a lloc d'adquisició de nous coneixements i també de participació en els òrgans de govern, atès que, amb el vostre compromís i aportacions, podeu ajudar a assolir el millor govern per a la Universitat.

— Al personal d'administració i serveis vull dir-vos que sempre hem reconegut la vostra feina i entrega per mantenir el motor de l'administració ben greixat, i en la pandèmia heu demostrat, altra vegada, el vostre compromís amb la Universitat.

Heu mantingut cada servei, cada unitat i cada lloc de treball a ple rendiment mitjançant el teletreball, fet que per a molts ha suposat compartir recursos amb els fills en edat escolar.

Sí, ho sabem, ha estat un esforç personal, i també familiar, que volem valorar i agrair.

Si aquest fet és encomiable per si mateix, encara ho és més perquè s'ha hagut de dur a terme en el decurs de la implantació de la nova plataforma de gestió acadèmica, SIGMA, la qual cosa ha afegit complexitat i estrès.

Realment, aquest ha estat un esforç col·lectiu en què la feina de gestió del canvi feta per l'equip d'implantació mereix un agraïment especial.

— Al personal docent i d'investigació vull dir-vos que heu vist alterada la vostra dedicació a les tasques docents i de recerca. Ambdues coses han posat a prova la vostra implicació i voluntat d'oferir el millor a la Universitat dedicant més temps i esforços als vostres estudiants i als vostres projectes.

També us ha tocat gestionar els canvis per a la implantació de la nova plataforma de gestió, en particular pel que fa a l'edició de les guies docents, on s'ha de destacar la implicació dels caps d'estudis i l'ajut de l'Oficina de Suport a la Docència.

Fets aquests que volem valorar i agrair.

També volem remarcar el treball de la Comissió de les Proves d'Accés a la Universitat, que enguany han tingut un desplegament i una complexitat especials, en què la coordinació amb la Conselleria fou cabdal per aconseguir dur-les a terme amb èxit, gràcies també als professors i al personal que s'hi ha implicat.

Al **Govern** vull dir-li, i a la societat en general, que la UIB es manté en llocs capdavanters de qualitat acadèmica, en recerca especialment, tant en l'àmbit nacional com internacional.

Ho testifiquen aquestes dades: el rànquing de Xangai 2020 presenta les 1.000 millors universitats del món, i la UIB hi figura entre les posicions 501-600, consolidant la tendència positiva dels darrers cinc anys.

A més, el rànquing posa de manifest el bon nivell de producció científica, que ens situa entre les 350 millors universitats del món i com la setena de les quaranta espanyoles que apareixen en aquest rànquing.

El rànquing Times Higher Education (THE), que avalua més de 1.500 universitats d'un centenar de països, manté la UIB en la franja de les 601-800. Ara bé, entre les cinquanta universitats espanyoles analitzades, situa la UIB en el grup de les 9 millors, de manera que hem escalat posicions respecte de l'any anterior i destacam en la quarta posició pel nombre de citacions d'articles científics.

Aquest mateix rànquing avalua les universitats joves, de menys de cinquanta anys, i la UIB hi figura entre la 151 i la 200, sent la quarta millor d'Espanya, d'un total de vint-i-set, pel que fa a citacions d'articles científics, i la novena en projecció internacional.

Tal com ja vaig dir, si en aquests rànquings es comptàs el pressupost o la petjada cultural i social al territori, aquesta posició, sense cap mena de dubte, encara milloraria.

Adaptar la docència i la investigació als reptes actuals i, al mateix temps, mantenir els nivells d'excel·lència requereix més suport i més mitjans, tant públics com privats.

Hom sap que en educació no hi ha despesa; hi ha inversió!

Això ho corrobora l'informe de la CRUE (de desembre de 2019) que calcula que per cada euro invertit en ensenyament superior, recerca inclosa, la societat en rep més de quatre.

És de justícia posar de manifest que, des de 2014, hem vist augmentar la inversió del Govern en educació universitària, de manera que, tot i continuar per davall de la mitjana espanyola, aquesta inversió ha representat un augment significatiu d'assignació per estudiant.

A hores d'ara, volem agrair la voluntat de la Conselleria d'assumir el sobrecost que ha suposat fer front a la pandèmia i de destinar-nos part dels 50 milions d'euros del fons que el Govern espanyol ha atorgat a la nostra comunitat.

Ni la docència ni la investigació, igual que la sanitat, poden tornar a ser malmeses en una situació de crisi econòmica i, en conseqüència, ens han anunciat una assignació basal suficient al pressupost de 2021.

Com a esdeveniment desitjat, ara sí, aquest curs veurem posar la primera pedra de l'edifici interdepartamental que ha d'encabir les facultats d'Infermeria i Fisioteràpia i de Psicologia.

Aquests fets de millora en recursos són importants en si mateixos, i el més gran és haver mantingut els ponts de diàleg amb la Conselleria per trobar la convergència suficient en els plantejaments pel bé de la Universitat, per als quals també hem comptat amb el suport de la presidenta.

Deixau-me que posi en relleu unes necessitats imperioses de la Universitat, que ho són de la societat:

— Necessitat d'una nova residència al campus:

Tornam a començar el curs amb una ocupació del 100 per cent i una llista d'espera de més de 150 persones.

És una necessitat social, i ens produeix desencís la comparativa amb altres universitats espanyoles, similars a la nostra, que ofereixen entre 13 i 129 llits per cada 1.000 estudiants, mentre que la UIB n'ofereix 7.

Tant la Conselleria com la Fundació Universitat-Empresa treballen per bastir una solució al més aviat possible.

| 5 |

— Necessitat d'una llei de la ciència:

La crisi ha posat de manifest la fragilitat del sistema econòmic i productiu de les Illes i alhora ens presenta l'ocasió de fer una veritable transició cap a una economia més sostenible, basada en el coneixement.

El Govern, al llarg dels darrers anys, ha apostat per atorgar més suport a l'activitat científica, tant pel que fa a increment en inversió com en recursos humans.

És moment d'augmentar aquests esforços, perquè aquelles societats que apostin per la recerca seran les que millor sortiran de la situació en què ens ha situat la pandèmia.

En aquest sentit, és essencial l'aprovació de la llei de la ciència com a marc normatiu i financer per garantir l'activitat investigadora per generar, captar i retenir talent.

— Necessitat d'una nova biblioteca:

A més de les biblioteques existents al campus, és necessària una biblioteca amb el nou concepte de facilitador d'espais per a la formació col·laborativa i de connexions transmèdia per al servei i l'ús, principalment, d'estudiants i professors. Una infraestructura que demanem que sigui inclosa i executada en el proper programa operatiu de fons FEDER.

A més, aquesta podria ser la biblioteca de referència de la comunitat, tal com preveu la llei del sistema bibliotecari.

— Necessitat d'aprofundir en l'activitat a les seus a Menorca i a Eivissa i Formentera:

Des de 1997, s'imparteixen ensenyaments reglats en aquestes seus: Educació Infantil i/o Primària, Direcció d'Empreses, Dret, Infermeria i Turisme (a Eivissa, a través de l'Escola adscrita del Consell), així com el Màster en Formació del Professorat.

Les seus han estat el bressol de l'aplicació de les tecnologies transmèdia en el camp de l'educació, que, amb la pandèmia, s'han generalitzat a totes les instal·lacions universitàries.

Cada dia tenim més reivindicacions, que compten amb el suport dels consells insulars, per fer a les seus més activitats reglades, com ara impartir-hi el Màster en Advocacia.

Altrament, amb ajuts institucionals del Govern, els consells i els ajuntaments, i també de la Fundació la Caixa i El Corte Inglés, s'hi desenvolupen les activitats de la Universitat Oberta per a Majors i altres col·laboracions de tipus social i cultural.

— Necessitat de transitar cap a la transformació digital:

Aquesta és una necessitat que abasta tota la societat, i ara és urgent planificar-ho, amb el lideratge del Govern.

La pandèmia ha accelerat l'estratègia de transitar cap a la transformació digital i tecnològica, que és a la base d'una nova revolució cultural, social i econòmica.

S'estan promovent projectes des del Govern, de l'ajuntament de Palma i de l'ajuntament d'Eivissa que enfoquen aquest trànsit, on la UIB hi vol jugar el paper de centre de referència de les Illes Balears en intel·ligència artificial, que és a la base del desenvolupament dels principals sectors, com el turisme i la salut, i de l'Administració. I ara ho és més que mai!

D'altra banda, ha de servir per cohesionar la societat impedit-ne el fraccionament, perquè la transició digital també estigui al servei d'objectius humanístics i culturals.

A la **societat**, a la qual ens devem i que ens dona sosteniment, vull dir-li que continuarem treballant de valent per augmentar la petjada de la Universitat en la millora social, cultural, professional i, en la nostra mesura, econòmica, per aconseguir un major benestar per a tots.

Per ajudar en aquesta petjada, el Consell Social, com a òrgan de representació de la societat a la Universitat, hi és cabdal.

Aprofit l'ocasió per donar la benvinguda al nou president, senyor Bartomeu Llinàs, i agrair la feina feta per la presidenta que l'ha precedit, senyora Francesca Mas. Als dos, vull expressar-los el reconeixement pel temps i les ganes que han dedicat, juntament amb els altres membres del Consell Social, a contribuir a la gestió i millora de la Universitat.

L'acostament entre la Universitat i la societat s'ha dut a terme des de dues vessants complementàries: la cultural i l'empresarial.

La vessant cultural, a través de les accions del Vicerectorat de Projecció Cultural, Universitat Oberta i Seus Universitàries, incloent-hi les activitats de la Coral (que té més de 800 cantaires), i de la creació de càtedres institucionals, com la darrera, promoguda pel Capítol de la Seu.

La vessant empresarial es duu a terme, principalment, a través de la Fundació Universitat-Empresa de les Illes Balears.

A mesura que van passant els anys, es produeix un augment important d'empreses que col·laboren en diferents estadis de l'activitat universitària, de les quals em permetré fer ressaltar la col·laboració mitjançant l'acceptació d'estudiants en pràctiques, la promoció de títols propis i la creació de les càtedres d'empreses i innovació.

Al nostre entendre, aquestes són maneres de vertebrar la Universitat dins la societat, com també la societat dins la Universitat, compartint coneixements entre institucions i empreses capaces d'aconseguir una transformació de la societat a través de la transferència i la innovació integradora del coneixement.

Les dades que tenim són força estimulants:

La UIB és la tercera Universitat pública espanyola en inserció laboral dels graduats, segons l'estudi de l'INE (2018).

El curs passat unes 750 empreses i entitats varen col·laborar en programes de pràctiques.

A més, es va generant un augment de la transferència dels resultats de les investigacions, amb forma de prototipus de productes i de processos innovadors que generen empreses emergents o empreses derivades, de patents industrials, com també es viu un interès creixent per l'actualització de coneixements a través dels títols propis, sovint compartits entre empresa i Universitat.

Això fa que la UIB sigui cada cop més present en la nostra societat i cada cop més valorada per la seva activitat acadèmica i cultural.

A aquesta valoració hi contribueixen els mitjans de comunicació que, dia a dia, van donant fe de les nostres actuacions, difonent els èxits aconseguits pels nostres professors, estudiants i personal d'administració i serveis.

Ja acab!, hi ho faig afirmant que les dones i els homes que treballam a la Universitat de les Illes Balears, tot allò que demanam i sol·licitam és per poder exercir, amb la major qualitat, el servei públic d'ensenyament superior: docència, investigació, transferència, projecció cultural i internacionalització.

Des de la nostra responsabilitat com a comunitat universitària i des de la confiança que ens heu demostrat, durant aquests moments desafiants, sabent que, de bell nou, comptarem amb l'ajut de tots, perseverarem cada dia per aconseguir una Universitat més oberta i propera, més innovadora i més compromesa per construir un futur millor per a la nostra societat.

És el nostre desig i el nostre repte!

Moltes gràcies.